

Muistiinpanot TMK ”Työn vaikuttavuuden parantaminen”

Päätyöryhmän 22.9. kokous

Digitalisaatio ja sen edellyttämä osaaminen

Arja Laitinen (HALI)

- Tavattoman tärkeä asia ja sen edellyttämä osaamisen vahvistaminen. Pidän tärkeänä, että samalla huolehditaan myös tämän ryhmän toimesta, että meillä on mahdollisuus hyödyntää olemassa olevaa digitalisaatiota ja ratkaisuja, joita joko on käytössä tai joita on tulossa. Sääntely tavalla tai toisella estää.
- Henkilöstön kouluttaminen laaja-alaisesti ei ratkaise asiaa, jos meillä ei ole digitalisaation ja teknologisten ratkaisujen osalta kokeilukulttuuria myös sote-palveluissa. Toivon, että se näkyy myös meidän pohdinnassa ja ohjelmatyössä.

Pipsa Allén (Tehy)

- Digitalisaatio on todella hyvä ja kannatettava asia. Jos mietitään, mitä laajemmin jo tehdään, niin usein kuullaan kommentteja järjestelmien käyttämättömydestä tai käyttäjää ei ole kuultu riittävästi; suunnittelussa varsinkin.
- Kun ollaan menossa hyvinvointialueisiin, niin järjestelmien yhteensovittaminen vie valtavasti rahoitusta. Tiedetään, että uusien ratkaisujen käyttöönottoon liittyy useasti korjaustarpeet; niiden kustannukset n. 1000 e/pv.
- Henkilöstö- ja käyttäjät siis vahvasti mukaan jo suunnitteluvaiheessa.
- Kompaten Pipsaa. Henkilökunnasta löytyy ihmisiä, jotka ovat enemmän perehtyneitä tälle alueelle. Heillä voisi olla halua lähteä mukaan kehittämään näitä enemmän. Palkkauksella kuitenkin mahdollista kompensoida tällaista. Osaajat valuvat muualle.

Marja Lounasmaa (JHL)

- Henkilöstö todella hyvin tähän mukaan. Eli ne jotka joka päivä työtä tekevät ja tietävät sudenkuopat, niin päästään paremmin eteenpäin, kuin heitä kuullaan.

Tatu Tulokas (HALI)

- Yksityinen puoli kannattaa ottaa mukaan. Digitaalisilla ratkaisulla ei tarkoiteta hankkeita, jotka työllistävät työntekijöitä, vaan aidosti niitä ratkaisuja, jotka toimivat arjessa.
 - o On pystytty luomaan vientituotteita.

Piia Pekola (VM)

- Yksityiset toimijat tehneet paljon töitä digitalisaation osalta. Ehdottoman hyvä, jos voidaan kuunnella ja ottaa sieltä jotenkin asioita mukaan.

- Tekemisen sisältöön liittyen pohdin, että olisi hyvä, jos saataisiin vielä enemmän konkretiaa ja painotusta perustehtävään. Edesauttaisi myös hahmottamista, mitä tehdään tässä työryhmässä ja miten muissa hankkeissa.
- Mitoitusratkaisut jäykistävät tiettyjen palvelujen toimintaa; henkilöstöresurssi sidottu, mikä vaikuttaa muihinkin tehtäviin. On huomioitava uudet vastuut ja tehtävät hyvinvointialueilla. Sote-henkilöstön määrää ei voida loputtomasti lisätä. Muunlaiset rakenteet tulevassa. Voisiko digitalisaatio-osuudessa pohdiskella tätäkin puolta.?

Teppo Heikkilä (HUS, sähköpostilla):

- Ensinnäkin digitalisaatiosta oma arkikokemukseni on, että jos siitä halutaan oikeasti saada vaikuttavuutta, tai varsinkaan kustannusvaikuttavuutta, kehittämispanostusten tulee olla huomattavia. Käytännössä koko prosessin tulee olla digitaalinen ja yhteensovitettu, ennen kuin vaikuttavuutta tai tuottavuutta voidaan odottaa, millään osaratkaisuille siihen ei päästä. Tämä samalla tarkoittaa sitä, että mitään pikavoittoja siitä ei yleensä ole saavutettavissa, vaikka itsekkin olen vahvasti sitä mieltä, että siihen suuntaan pitää mennä.
- Toiseksi digitalisaatiokehityksen aivan ehdottomana edellytyksenä on tiedon liikkuminen. Sen esteenä puolestaan on tällä hetkellä huomattavan paljon rajoittavaa lainsäädäntöä, joka kaikki ei mielestäni ole ollenkaan perusteltua. Jos tässä asiassa halutaan oikeasti edetä, tälle asialle on kyettävä tekemään jotain.
- Henkilöstönäkökulmasta pohtimisen arvoista on sitten se, että mitä "digitalisaatiokoulutuksen" oikeastaan tulisi pitää sisällään. Tämä minusta myös puuttui tuosta luonnoksesta. Se helposti ajatellaan digitalisaatiota hyödyntävien "häpäkkeiden" ja ohjelmistojen käyttämisen kouluttamisena. Itse en kuitenkaan näe tätä mitenkään keskeisenä koulutustarpeena, vaan enemmänkin sen systeemiajattelun muutoksen, jota digitalisaation aito kustannusvaikuttava hyödyntäminen edellyttää, kouluttamisen. Meidän ei tulisi, ainakaan pelkästään, pohtia sitä, miten digitalisaation auttaa nykyistä työtämme ja prosessejamme, vaan keskeisesti myös sitä, miten meidän tulisi muuttaa omaa työtämme ja prosessejamme, jotta kykenemme hyödyntämään digitalisaatiota mahdollisimman hyvin. Ja erityisesti tämän ymmärryksen ja ajattelutavan kokonaisuutosta tulisi edistää koulutuksen kautta.

Palveluiden yhteensovittaminen ja monialainen yhteistyö

Tia-Maria & Taina (STM)

- Tekstissä ei näy seuraava tuore toimenpide-ehdotusajatus. Esimerkiksi yhteistyössä Tulevaisuuden sote-keskusohjelmassa laaditun integraatiotutkimuksen yhteydessä on korostunut se, että monialaiseen yhteistyöosaamiseen liittyy vahva näkemys työstä, jossa vastuuta ja osaamista jaetaan ja joka suoritetaan yhdessä tiiminä tai ryhmänä.
 - o Tiimityömallit herättävät intohimoja. Näitä malleja on useita ja tarvitsee olla useita. Pitkään aikaan ei ole mitenkään systemaattisesti koottu kuvauksia siitä, millaisia tiimityömalleja on olemassa. Tällä viikolla yksi taho on ollut näitä kokoamassa. Pohdittu, jos liittouduttaisiin ja hieman annettaisiin tämän vuoden rahaa niin, että pystyttäisiin koostamaan ja kenties jollain tasolla arvioimaan niitä. Ei tieteellisesti.

Tavoitteena ei ole missään nimessä viedä informaatio-ohjauksella yhtä tiimityömallia, vaan kuvata useampia ja löytää toimivia elementtejä.

Anne Ranta (JHL)

- Yksi asia, jota mietitty on ennaltaehkäisy. Ei näy sanana mukana. Puhutaan palveluiden yhteensovittamisesta. Tiedetään tutkitusti, että ennaltaehkäisy tuottaa sitä, ettei palveluita tarvitsisi jatkossa aikaisessa vaiheessa tai jopa paljoo.

Taina Mäntyranta (STM):

- Kuten Tia-Maria toi esille, niin lähtökohtana on sote-järjestämislain pykälä 10, integraatiopykälä. Lähtee so ja te-integraatiosta, mutta pykälä paljon laajempi. Ei edes käytä integraatiosanaa, vaan paljolti yhteensovittamista. Todellakin laajasti ehkäisevistä palveluista ja ehkäisevästä työstä, tai väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ihan koko ketjua sinne kuntoutukseen saakka. Ei pelkästään julkisen soten sisällä, vaan paljon laajemmalti.

Maria Löfgren (JUKO)

- Palveluiden yhteensovittamisessa yksi merkittävä näkökulma on johtaminen niin ammatillisessa mielessä kuin sitten henkilöstöjohtamismielessäkin. Miten tämä asia nivoutuu tähän yhteensovittamiskuvioon?

Kimmo Tarvainen (STM)

- Annen kommenttiin liittyen - palvelutarve, joka alueella tulee ja siihen pitää vastata; kun asiat pitkistyy ja mutkistuu, tarkoituksena ei ole, että vain paljon palveluita tarvitsevat löytyvät ajoissa, vaan palvelutarve kohdistuu varhaisessa vaiheessa niin paljon kuin vähemmän palveluita tarvitseviin. Jos asia ei ratkea, tulee enemmän palvelutarpeita. Ehkäisevät palvelut tulee olla ensilinjassa.

Eveliina Pöyhönen (STM)

- Tiedetään hyvin, että palveluiden yhteensovittaminen, monialainen yhteistyö edellyttää myös osaamista johtamiseen liittyen. Pitää erityisesti huomioida.
- Mitä paremmin pystymme ehkäisemään palvelutarpeiden syntyä, sitä parempi vaikuttavuus meillä on myös henkilöstön riittävyteen jatkossa. Ennaltaehkäisy avainkysymys. Voisiko sitä jotenkin tarkentaa tässä?

Pipsa Allén (Tehy)

- Jatkan Löfgrenin nostoon johtamisesta. On hyvä muistaa, että palveluiden yhteensovittamisen osalta olemassa oleva henkilökunta sen tekee. Johtamisresurssipula myös hyvä muistaa.

Taru Kuosmanen (PIRHA)

- Sote-tiedonhallinnan kokonaisuudistus valtavan tärkeä. On hirveän tärkeää käydä läpi tätä lainsäädäntöä, millä lailla oikeasti tukee henkilöstön työn sujuvoittamista tietyissä kohdissa.

- Lähiesimiesten työ; teemat vaativat valtavasti vuoropuhelua esihenkilöiden ja henkilöstön kesken. Muutoksen positiivinen viestiminen keskeistä.

Vaikuttavuusperusteinen ohjaus

Taina Mäntyranta (STM)

- Meidän pitää kartoittaa, onko turhaa kirjaamista, päällekkäistä kirjaamista. Työ jäänyt kesken viime vaalikaudella. Kaikki tietolähteet pyrimme perkaamaan.

Pipsa Allén (Tehy)

- Tulee ajatella koko sektoria, joka meillä on; ei vain sairaanhoitajat ja lähihoitajat. Haluan herätellä ajatusta; liitteen s. 6 todetaan lyhyesti ”Julkisen organisaation tuottavuudessa on kyse...”
 - o Tämä on varmastikin se, mikä meitä vaivaa sote-sektorilla. Suomessa resursointi ei ole riittävää. Jos ajatus on se, että kaikki pitää tehdä vain mahdollisimman taloudellisesti, niin silloin se on tuloksellista. Tässäkin; pitää ajatella toisin ja laajalaisemmin – ei vanhakanteisesti.
- Välitön asiakastyö pitää nähdä myös digitaalisena; digitaalinen kirjaaminen. Potilastyö pitää muuttaa ajatuksen osalta; välitöntä asiakas- ja potilastyötä on esim. laboratorioissa, kun tehdään näytteestä kirjaamista. Pitää ajatella uudella tavalla. Välitön asiakastyö on digitaalisen kirjaamisen käyttämistä.

Maria Löfgren (JUKO)

- Näen tiiviin kytköksen myös työnjakoon ja mitä kenelläkin on omassa perustehtävässä mukana. Kirjaaminen voi olla välitöntä työtä, mutta on tärkeää seurata myös, miten paljon kirjaamisessa on itsessään lisätehtävää, joka pois välittömästä asiakastyöstä.
- Mietin myös, ettei työajankäytöselvitys johda siihen, että ihmiset joutuvat vielä raportoimaan työajankäytöstään niin, että siitä tulisi lisäkerros tähän.

Eveliina Pöyhönen (STM)

- Kirjaamista on monenlaista ja osa kirjaamisesta sitä välitöntäkin. Analyysissä pystyttävä erottamaan se, mikä ei ole välitöntä.

Taina Mäntyranta (STM)

- Kirjaaminen on hyvän asiakastyön kulmakivi. Mutta jos mietitään henkilöstön riittävyyttä ja saatavuutta, ja sitä että löytyisi jotain mitä poistaa, niin tästä voisi sellaista löytyä.

Teppo Heikkilä (HUS, sähköpostilla):

- Vaikuttavuus on hyvä nosto ja olen sen esiin nostamisesta parinkin teidän ministeriön edustajanne kanssa keskustellut tässä kesän jälkeen. Siihen oikeastaan vain sellainen

nosto, että kun tähän suuntaan mennään, myös sote-integraation tulee olla alisteista vaikuttavuudelle ja sen arvioinnille. Toisin sanoen sote-integraatio ei voi olla itseisarvo, vaan sitä edistetään ja toteutetaan aina silloin kun se on vaikuttavaa. Tämä oli tavallaan sanottu tuossa tekstissä, mutta sen voisi sanoa myös suoraan.